

Яка небезпека криється в зайвих кілограмах

*Тіло – багаж, котрий несеш все життя.
Чим він важчий, тим коротша подорож.*

Арнольд Глазгоу

Ожиріння — неінфекційне захворювання, яке характеризується надлишковим накопиченням жиру у тілі, який несприятливо впливає на стан здоров'я, призводячи до зменшення середньої тривалості життя або збільшення проблем зі здоров'ям. Велике значення має тип розподілу жирової тканини в організмі: абдомінальний (у верхній половині тулуба — груди, живіт, талія), гіноїдний (у нижній половині тулуба — сідниці та стегна) чи змішаний.

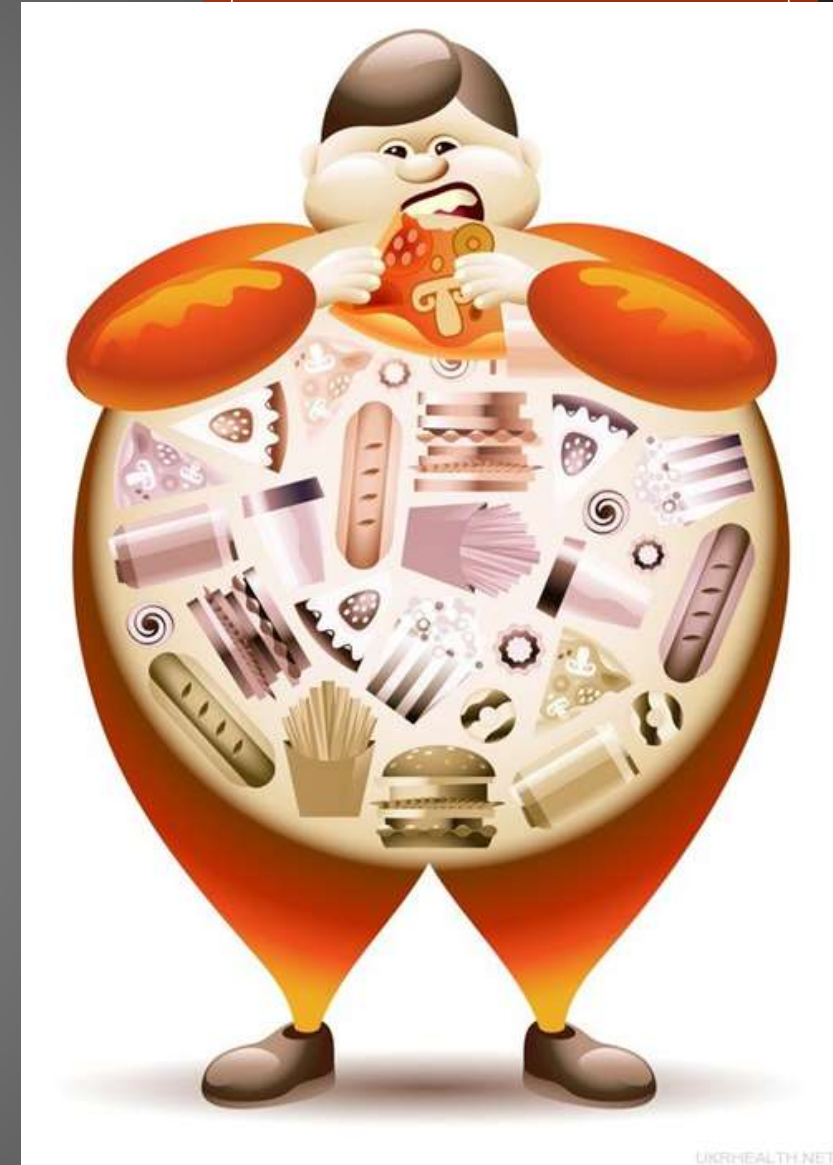
Ожиріння верхньої половини тулуба становить велику загрозу для здоров'я пацієнта. У людей з окружністю талії > 102 см у чоловіків і > 88 см у жінок і відношенням окружності талії до окружності стегон $> 1,0$ у чоловіків і $> 0,85$ у жінок існує дуже високий ризик розвитку:

- цукрового діабету;
- інсульту;
- ішемічної хвороби серця;
- раптової смерті.

Накопичення жирової тканини може відбуватися в області підшкірно-жирової клітковини або всередині черевної порожнини (вісцеральний жир).

Особи з абдомінальним ожирінням (АО) мають високий ризик розвитку ускладнень обміну речовин, такі як порушення рівня глюкози натще, ЦД II типу, ГХ, неалкогольний стеатогепатит, появу каменів в жовчному міхурі, синдром полікістозних яєчників, МС і ССЗ, атерогенною дисліпідемією (АД), та ін.

Виділяють такі типи ожиріння: аліментарно-конституціональне, гіпоталамічне, ендокринне, ятрогенне.

Чим загрожують зайві кілограми?

1. Удар по судинах і кістках. У людей із зайвою вагою страждають судини, їх постійний супутник – гіпертонія. Ця недуга зустрічається у повних людей в молодому віці в три рази частіше, ніж у худих. При хворих судинах велика ймовірність виникнення захворювань серця і проблем з диханням. При атеросклерозі судин збільшується ризик інсультів і інфарктів. У крові тих, чий раціон висококалорійний, є надлишок жиру. А при навантаженнях він ще і вивільняється з «жирових депо». В результаті утворюються холестеринові бляшки, які можуть привести до утворення тромбів. Повні люди частіше страждають від хвороб суглобів: артрити, артрози, подагра, остеоартрити – і це далеко не повний список недуг. Зайва вага не тільки перевантажує суглоби, але і тягне за собою проблеми з хребтом – слабкість м'язів спини призводить до болів в попереку.

2. Гормони і діабет. Найчастіше повні люди страждають від діабету. Клітини їх організму перестають бути чутливими до інсуліну і не приймають цукор, який надходить з їжею. Постійний надлишок глюкози провокує інсулінорезистентність, що підвищує ймовірність не тільки діабету 2 типу, а й атеросклерозу, проблем з серцем і т.п. При надмірній вазі часто трапляються глобальні проблеми з ендокринною системою: знижується рівень гормону тестостерону і соматотропіну, які допомагають організму ефективніше використовувати поживні речовини і відновлюватися. У чоловіків також порушується баланс між естрогеном і тестостероном, через що їх фігура набуває жіночні риси, виникають проблеми з потенцією. У жінок може порушитися менструальний цикл і виникнути складності із зачаттям.

3. Порушення роботи травної та імунної систем. Зростає ризик формування каменів в жовчному міхурі. А при важких формах ожиріння страждає печінка, в якій відбувається заміщення здорових клітин жировою тканиною. Ще одне неприємне явище – вісцеральний жир навколо шлунка, нирок, кишечника, статевих органів і т.п. Зазвичай він захищає внутрішні органи, але при розростанні може спровокувати безліч захворювань. В цілому зайву вагу – сильний удар по імунній системі. Він провокує запалення, онкологічні захворювання.

4. Психологічні проблеми. Надмірна вага найчастіше пов'язаний з порушенням харчової поведінки. Причини бувають як фізіологічні, так і психологічні. А найбільш тривожний дзвіночок – вага, яка постійно збільшується, тобто неконтрольоване ожиріння. Крім того, повні люди схильні до формування депресивних і стресових станів. У них часто значно знижується самооцінка, оскільки вони незадоволені собою.

Щоб знизити ризик виникнення проблем зі здоров'ям, потрібно тримати свою вагу під контролем. Якщо у вас вже є зайві кілограми – терміново позбавляйтеся від них! Щоб зрозуміти, чи є у вас зайва вага, подивіться в дзеркало і станьте на вагу; Зробіть розрахунки для визначення ідеальної маси тіла. Вимірювання індексу маси тіла проводиться з урахуванням вашої статі, віку і типу фігури. Перегляньте свій раціон, при необхідності – проконсультуйтеся з дієтологом і психологом (іноді набір ваги пов'язаний з порушенням харчової поведінки).

Здорове харчування, фізична активність і поведінка – найбільш ефективні інструменти для підтримання здорової ваги.

Будьте активні. Спорт - пігулка від багатьох хвороб і профілактика надмірної ваги. Проте навіть якщо ви маєте зайву вагу, але при цьому постійно активні фізично - ризики появи серйозних хвороб зменшуються в рази. Якщо у вас немає часу на регулярні тренування, намагайтесь проводити активно кожен вільну хвилину. Ось кілька порад, як це можна робити.

Харчуйтесь повноцінно. Голодування та дієти не працюють та навіть можуть бути шкідливими для здоров'я. Тому важливо харчуватись регулярно та повноцінно! Та в жодному разі не пропускати сніданки чи замінювати повноцінний прийом їжі кавою.

Достатньо спіть. Порушення сну підвищує ризики мати надмірну вагу. Це пов'язано з появою метаболічних та ендокринних змін в організмі, що сприяють збільшенню ваги. Тому намагайтесь дотримуватись режиму та спати не менш як 7-8 годин.

Фахові періодичні видання

Горопко О.Ю.

Ожиріння та артеріальна гіпертензія: сучасні погляди на патогенез, діагностику та лікування [Текст]/ О.Ю. Горопко // Сімейна медицина. – 2019. – №2. – С.18-24.

Гогія М.

Вплив надмірної ваги на перебіг механічної травми [Текст]/ М. Гогія, М. Водка // Медицина невідкладних станів. – 2021. – т.17, №5. – С. 36-40.

Корж О.М.

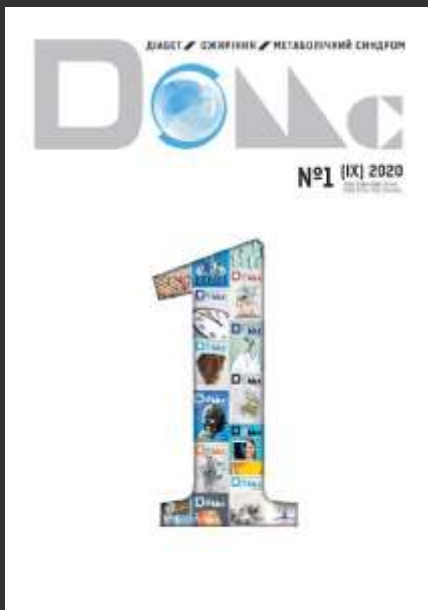
Ожиріння: клініко-патогенетичне обґрунтування профілактики і лікування [Текст]/ О.М. Корж // Міжнародний медичний журнал. – 2020. – т.26, №2. – С. 5-10.

Жердьова Н.М.

Надлишкова маса тіла та її наслідки. В чому ризик? [Текст]/ Н.М. Жердьова // Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2020. – т.16, №4. – С. 48-52.

Саєнко Я.А.

Роль ендокринолога у лікуванні пацієнта з ожирінням [Текст]/ Я.А. Саєнко //Діабет. Ожиріння. Метаболічний синдром. – 2020. – №1. – С. 51-57.

Паньків І.В.

Поєднання ожиріння з різними інфекціями як міждисциплінарна проблема сучасної клінічної медицини [Текст]/ І.В. Паньків //Міжнародний ендокринологічний журнал. – 2019. – т.15. – №6. – С.95-100.

Дякуємо за увагу!

Всі видання представлені у цій віртуальній виставці Ви можете взяти у нашій бібліотеці